

6. SASTANAK STRANAKA OKVIRNOG SPORAZUMA O SLIVU RIJEKE SAVE

Beograd, 1. lipnja 2016.

IZJAVA VODITELJICE DELEGACIJE REPUBLIKE HRVATSKE POMOĆNICE MINISTRA ELIZABETE KOS

Poštovani,

Današnji sastanak stranaka Okvirnog sporazuma o slivu rijeke Save prigoda je za osvrt na postignuto u razdoblju od zadnjeg, 5. sastanka Stranaka održanog 2. prosinca 2014. u Zagrebu, u Republici Hrvatskoj.

Tom prigodom u Zagrebu smo odobrili 1. Plan upravljanja slivom rijeke Save, osnovni planski dokument kada je riječ o provedbi Okvirne direktive o vodama. U ovom kontekstu želim vas obavijestiti da krajem lipnja očekujemo donošenje nacionalnog Plana upravljanja vodnim područjima za razdoblje 2016.-2021. od strane Vlade Republike Hrvatske, čiji sastavni dio je i 1. Plan upravljanja rizicima od poplava. Navedeni Plan upravljanja vodnim područjima između ostalog sadrži i mјere koje se odnose na rijeku Savu.

Provođenje 1. Plana upravljanja slivom rijeke Save te priprema 2. Plana, koji zajednički pripremaju savske zemљe pod okriljem Savske komisije je od iznimne važnosti u cilju održivog upravljanja vodama odnosno postizanja dobrog stanja voda rijeke Save.

Prije nekoliko dana napunile su se dvije godine od katastrofalne poplave u slivu rijeke Save u svibnju 2014. s teškim posljedicama za Republiku Hrvatsku, Bosnu i Hercegovinu i Republiku Srbiju. Pojava 1000 godišnje vode, ogromni dotoci pritoka iz Bosne i Hercegovine, vodostaj značajno viši od povjesno zabilježenih maksimuma izazvali su u Hrvatskoj proboj nasipa na dva mjesta uzvodno od granice s Republikom Srbijom. Ogorčnim naporima i značajnim finansijskim sredstvima uspjeli smo obnoviti vodne građevine te kuće i infrastrukturu stanovnicima pogodjenog područja. Ukupna šteta od navedene poplave u Republici Hrvatskoj procjenjuje se na 300 milijuna EUR-a. Najveći i dotada nezapamćeni gubitak je gubitak dva ljudska života.

Upravo ovo iskustvo nalaže nam ponovo razmotriti sve mehanizme koji nam stoje na raspolaganju, a osobito se pokazao značaj međunarodne vodnogospodarske suradnje u upravljanju vodama u slivu rijeke Save, ali i na drugim vodotocima. Republika Hrvatska je u tom smislu pitanje zaštite od poplava postavila pitanjem od najvećeg prioriteta kako tijekom hrvatskog predsjedavanja Međunarodnom komisijom za zaštitu rijeke Dunav u 2015. godini, tako i na sastancima u okviru bilateralne suradnje sa susjednim državama.

S tim u vezi, pozdravljamo stupanje na snagu Protokola o zaštiti od poplava i imenovanje nadležnih tijela i osoba za njegovu provedbu kao prvi preduvjet za daljnju realizaciju aktivnosti koje ovaj Protokol predviđa.

Osobito snažno podupiremo razvoj sustava za dostavu i razmjenu relevantnih hidroloških i meteoroloških podataka za potrebe prognoziranja, upozoravanja i uzbunjivanja za poplave i opasnosti od poplava u slivu rijeke Save.

Punu podršku svim aktivnostima vezanim uz zaštitu od poplava dali su i ministri na sastancima održanim 2014. i 2015. godine.

Također pozdravljamo potpisivanje Protokola o upravljanju nanosom koji je potписан na Ministarskom sastanku stranaka Okvirnog sporazuma o slivu rijeke Save u Brčkom u srpnju 2015. godine te što skorije održavanje pregovora o Protokolu o iznenadnim situacijama uz Okvirni sporazum o slivu rijeke Save.

Savska komisija zajedno sa zemljama sliva aktivan je sudionik provedbe Dunavske strategije promičući aktivnosti korištenja i zaštite voda u cilju korištenja potencijala Save za razvoj gospodarstva i dobrobit građana Podunavske regije kroz nominiranje tih projekata u okviru Strategije Europske unije za dunavsku regiju u dijelu prioritetnih područja 4 i 5 koji se odnose na zaštitu voda i zaštitu od poplava.

Poznato je da rijeka Sava ima visoki potencijal za gospodarski razvoj pribrežnih zemalja, te da se sliv rijeke Save smatra područjem od visokog prometnog značaja zbog pripadnosti Dunavskom slivu, a time i povezanosti s europskim prometnim mrežama, zbog čega je rijeka Sava uvrštena u osnovnu transeuropsku mrežu prometnica (TEN-T) kao dio koridora Rajna-Dunav. Sama inicijativa Okvirnog sporazuma počivala je na ideji obnove plovidba na rijeci Savi.

Stoga ne možemo biti zadovoljni činjenicom da su uvjeti za plovidbu na plovnom putu rijeke Save i dalje vrlo nepovoljni i nisu dosegli mjerila neophodna za nesmetano odvijanje međunarodne plovidbe.

Usprkos izuzetnih napora koje su uložile države zajedno sa Savskom komisijom i izradile veći dio pripremne dokumentacije za obnovu plovног puta rijeke Save pri čemu je postignut visok stupanj usklađenosti sa zahtjevima zaštite okoliša, u trenutku kada je izgledalo da je završetak priprema za početak radova na obnovi plovног puta nadomak ruke, došlo je, nažalost, do iznenadnog zastoja u provođenju aktivnosti na obnovi plovног puta rijeke Save. Republika Hrvatska sa svoje strane intenzivno radi na stvaranju preduvjeta za nastavak projekta.

Očekujemo da i ostale države članice Savske komisije aktivno rade na prevladavanju trenutnog zastoja u razvoju projekta obnove plovног puta, kako bi, koristeći sve postojeće mehanizme u okvirima Savske komisije, što skorije nastavili sa projektom.

Iskoristila bih priliku i ukazati na probleme održavanja plovног puta: uslijed nedostatka finansijskih sredstava on praktički ne postoji, što je rezultiralo dalnjim pogoršanjem uvjeta za plovidbu. Mišljenja smo da bi se kroz ulaganja u redovno održavanje plovног puta na najkritičnijim sektorima moglo donekle poboljšati uvjete za plovidbu i time prevladati trenutne probleme nastale u projektu obnove plovног puta. Kao primjer mogu izdvojiti sektor Novi Grad, koji je trenutno najkritičnija dionica za plovidbu, za koji je RH izradila idejno rješenje koje pokazuje da je uz relativno skromna ulaganja moguće postići određena poboljšanja u gabaritima plovног puta i to u polovini širine plovног puta (samo na teritoriju Republike Hrvatske). Za potrebe tehničkog održavanja plovног puta rijeke Save proveden je i postupak utjecaja zahvata na ekološku mrežu čime se stvaraju preduvjeti za početak radova na više kritičnih sektora, uključujući i najkritičniji, sektor Novi Grad. Pri tom očekujemo suradnju sa BiH jer se radi o pograničnom sektoru. Možda je ovo dobar primjer za rješavanje najkritičnijih dionica plovнog

puta i predlažemo da ovaj primjer bude osnova za izradu prijedloga budućih rješenja za poboljšanje plovnosti na rijeci Savi u okviru Savske komisije.

Izrazila bih i naše zadovoljstvo implementacijom Riječnih informacijskih servisa na Savi, gdje će RH završiti implementaciju na sektoru od granice sa Srbijom do Siska do kraja ove godine tako da ćemo imati praktički čitav plovni put rijeke Save pokriven RIS-om.

Izuzetno je pozitivan i kontinuirani rad Savske komisije na unapređenju i modernizaciji propisa koji se odnose na plovidbu na rijeci Savi prvenstveno sa ciljem unapređenja sigurnosti plovidbe. Postignut je vrlo visoki stupanj usklađenosti propisa, kako između samih zemalja članica, tako i između Savske komisije i ostalih riječnih komisija u Europi i EU. Usudila bih se reći i da je Savska komisija postala jedan od relevantnih čimbenika u stvaranju novog sveeuropskog regulatornog okvira za unutarnju plovidbu.

Isto tako istaknuli bi i rad Savske komisije na navigacijskim priručnicima i edukacijskom materijalu za unutarnju plovidbu što uvelike doprinosi propagandi unutarnje plovidbe općenito i podupire napore koje čine RH i ostale zemlje članice na privlačenju mladih kadrova za školovanje za zanimanja u unutarnjoj plovidbi.

Iz svega navedenog razvidno je da stranke Okvirnog sporazuma pod okriljem Savske komisije intenzivno rade na provedbi svojih zacrtanih ciljeva. Republika Hrvatska, ne dovodeći u pitanje značaj ostalih aktivnosti, stoji čvrsto na stajalištu da aktivnosti i projekti vezani uz sprječavanje i zaštitu od poplava zauzimaju visoko na listi prioriteta Savske komisije.

Republika Hrvatska će i nadalje pružati potporu aktivnostima Savske komisije, osobito kroz sudjelovanje i rad svojih stručnjaka u pojedinim stručnim radnim skupinama.

Zahvaljujem domaćinima, Republici Srbiji na gostoprivrstvu i organizaciji 6. sastanka Stranaka.

Čestitam nam svima 1. lipnja, Dan Save!

Hvala na pozornosti!